

[Abstract:0296][S-074]

Onkoloji ve Genel Dahiliye Kliniklerine Başvuran Hasta Yakınlarının Anksiyete Düzeyi ve Uyku Kalitesinin Karşılaştırması

Duygu Özaşkın, Ramazan Coşar, Fariz Emrah Özkan
Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıbbi Onkoloji, Afyonkarahisar

Amaç: Uyku bozuklukları kanser hastalarında sık görülen bir şikayettir. Kanser hastalarının yakınları da uyku bozukluğu gelişimi açısından riski altındadır. Aynı zamanda kanser hasta bakıcılarında anksiyete ve depresyon da sık görülmektedir. Bizde onkoloji ve genel dahiliye kliniklerine başvuran hasta yakınlarında anksiyete ve uyku kalitesini karşılaştırmayı amaçladık.

Gereç-Yöntem: Onkoloji polikliniği başvuran 80 hastanın hasta yakını ile genel dahiliye polikliniğine başvuran 40 hastanın hasta yakını 2:1 oranında randomize edildi. Uyku kalitesini değerlendirmek için; 19 maddeden oluşan PUKİ (Pittsburg Uyku Kalitesi İndeksi) kullanıldı. Yetişkinlerde anksiyete ölçümü için ise 21 maddeden oluşan BAI (Beck Anksiyete Envanteri) kullanıldı.

Bulgular: Ankete katılan 120 hasta yakınının 80'i onkoloji hasta yakını iken, 40'ı genel dahiliye hasta yakını idi. Katılımcıların yaş ortalaması onkoloji kliniğine başvuranlarda $46,3 \pm 11,9$, genel dahiliye kliniğine başvuranlarda ise $37,1 \pm 13,9$ olup genel dahiliye kliniğine başvuran hasta yakınları daha genç hasta yakınlarından oluşmaktadır. (p:0,001) Cinsiyet (p:0,219), sigara kullanımı (p:0,384), alkol kullanımı (p:0,571), eğitim durumu (p:0,745), çalışma durumu (p:0,166), ek hastalık varlığı (p:0,723) açısından iki grup arasında anlamlı fark yok idi. (Tablo-1) Onkoloji kliniğine başvuran hasta yakınlarında PSQI puan ortalaması $5,55 \pm 3,1$, BAI puan ortalaması $9,91 \pm 10,07$ iken genel dahiliye kliniğine başvuran hasta yakınlarında PSQI puan ortalaması $4,9 \pm 2,8$, BAI puan ortalaması $10,98 \pm 9,28$ idi. (p:0,262 ve p:0,567) Onkoloji kliniği yada genel dahiliye kliniğine başvuran katılımcılar arasında uyku kalitesi (p:1,00) ile anksiyete düzeyi (p:0,887) açısından istatistiksel anlamlı bir fark saptanmadı. Onkoloji ve dahiliye kliniği hasta yakınlarının %57,5'unda uyku kalitesi kötü idi. Onkoloji kliniği hasta yakınlarının %48,8'inde (39 hasta), dahiliye kliniği hasta yakınlarının %55'inde (22 hasta) hafif ile şiddetli derecede anksiyete mevcuttu. PSQI alt bileşenlerinden uyku ilacı kullanımı sadece 4 onkoloji hasta yakınında mevcut iken, dahiliye hasta yakınlarında uyku ilacı kullanımı saptanmadı. Ancak gözlenen bu durum istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı. (p:0,203) (Tablo-2) Ayrıca başvuru alan klinikten bağımsız olarak uyku kalitesi kötü olanlar ile anksiyete durumu arasında istatistiksel anlamlı ilişki bulunmuştur. (p:0,00)

Sonuç: Çalışmamızın kısıtlılıkları dahiliye polikliniğine başvuran hasta grubunun heterojen olması ve kanserli hastaların evre ve tümör tipine göre gruplandırılmamış olmasıdır. Daha uygun gruplandırılmış hasta yakınlarında bu anketler yapılırsa sonuçlar daha anlamlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Onkoloji, Uyku Kalitesi

Tablo 1-Hasta Yakınlarının Demografik Özellikleri

Tablo 1-Hasta Yakınlarının Demografik Özellikleri

	Tıbbi Onkoloji Polikliniği Hasta Yakınları(N %)	Genel Dahiliye Polikliniği Hasta Yakınları(N %)	p
Yaş(Ortalama±SD)	46,3±11,9	37,1±13,9	0,001
Cinsiyet	Kadın:39(%48,8)	Kadın:25(%62,5)	0,219
	Erkek:41(%51,2)	Erkek:15(%37,5)	
BMI(Ortalama±SD)	28,4±6,1	26,7±5,7	0,133
BMI'ne göre Hasta Yakınları	Normal kilolu:20(%25)	Normal kilolu:17(%42,5)	0,015
	Kilolu:38(%47,5)	Kilolu:8(%20)	
	Obez:21(%26,2)	Obez:13(%32,5)	
Sigara Kullanımı	Kullanıyor/Bırakmış:32(%40)	Kullanıyor/Bırakmış:12(30)	0,384
	Kullanmıyor:48(%60)	Kullanmıyor:28(%70)	
Alkol Kullanımı	Kullanıyor/Bırakmış:5(%6,2)	Kullanıyor/Bırakmış:2(%5)	0,571
	Kullanmıyor:75(%93,8)	Kullanmıyor:38(%95)	
Medeni Durumu	Evli:71(%89)	Evli:29(%72,5)	0,017
	Bekar:7(%9)	Bekar:11(%27,5)	
Eğitim Durumu	İlkokul-Ortaokul:39(%48,7)	İlkokul-Ortaokul:18(%45)	0,745
	Lise:20(%25)	Lise:9(%22,5)	
	Üniversite:20(%25)	Üniversite:13(%32,5)	
Çalışma Durumu	Çalışmıyor:38(%47,5)	Çalışmıyor:19(%47,5)	0,166
	Kendi İşi:15(%18,8)	Kendi İşi:2(%5)	
	Tam zamanlı:18(%22,5)	Tam zamanlı:14(%35)	
	Emekli:9(%11,2)	Emekli:5(%12,5)	
Ek Hastalık	Yok:58(%72,5)	Yok:27(%67,5)	0,723
	Var:22(%27,5)	Var:13(%32,5)	
	N:80(%100)	N:40(%100)	

Tablo 2-PSQI Puanı ve Alt Bileşenleri

Tablo 2-PSQI Puanı ve Alt Bileşenleri

PSQI BİLEŞENLERİ	Tıbbi Onkoloji Polikliniği Hasta Yakınları (Ortalama±SD)	Genel Dahiliye Polikliniği Hasta Yakınları(N %) (Ortalama±SD)	p
Öznel Uyku Kalitesi	1,18±0,85	0,93±0,65	0,106
Uyku Gecikmesi	1,21±0,8	1,08±0,85	0,402
Uyku Süresi	0,93±0,97	0,68±0,85	0,155
Alışılmış Uyku Verimliliği	0,3±0,7	0,25±0,54	0,668
Uyku Bozuklukları	1,3±0,7	1,3±0,68	1,00
Uyku İlaç Kullanımı	0,1±0,49	0,00	0,203
Gündüz İşlev Bozukluğu	0,54±0,77	0,63±0,8	0,573
PSQI Puanı	5,55±3,1	4,9±2,8	0,262

[A